

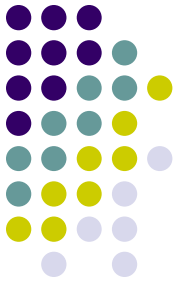
TARIM POLİTİKASI

Prof. Dr. Emine Olhan

A.Ü.Ziraat Fakültesi
Tarım Ekonomisi Bölümü
olhan@agri.ankara.edu.tr

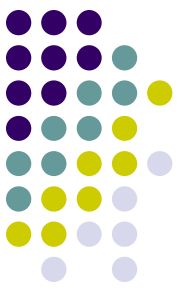

Tarım Politikasının Hedef Kitleleri

- **Üretici:** Gelir ve refahın artmasını ister
- **Tüketici:** Gıda güvencesini ve uygun fiyatla erişmek ister
- **Toplum:** vergi mükellefi olarak ve toplum olarak
  - tarımın ekonomiye katkısının artırılması,
  - kaynakların ve çevrenin korunması
  - sürdürülebilirliğin sağlanmasını ister

Ureticinin gelir ve refah düzeyini yükseltmek

- **Verim ve gelirin artması** refah artışı için bir araçtır
- Gelir ve refah artışı sağlanırken **gelir dağılımının** dengeye getirilmesine özen gösterilmeli
  - Gelir dağılımındaki denge **sektör içerisinde**
  - **Diğer sektörlerle** tarımda çalışanların gelirlerinin dengede olması

Tarımda çalışanların gelirleri daha düşük,

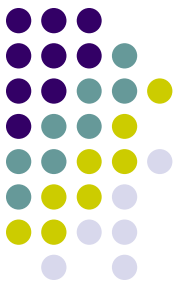
- Tarım ürünleri fiyatları diğer sektör ürünleri fiyatlarından daha düşük
- Tarımsal üretim yıldan yıla büyük dalgalanma gösterir (King Kanunu hatırla)
- Piyasa sinyallerine göre üretimi ayarlamak çok zor (obweb teoremi hatırla)
- Tarımsal yapıdaki sorunlar diğer sektörlerle göre daha fazla ve ağırdır
- Teknolojide gelişim ve yayılması daha yavaş

Tarım sektörü içinde gelir dağılımı dengesiz

- Üretim **faktörlerinin dağılımı** dengesiz(toprak, sermaye, işgücü dağılımı eşit değil)
- Tarımda **üretim faktörleri hareketsiz**
- Tarım sektörünün bağımlı olduğu **iklim ve toprak koşulları her işletmede aynı değil**

Kırsal alana yönelik amaçlar ?

- Tarımda alışanlara yeterli bir gelir düzeyi ve kırsal kesimde yaşayanlara uygun bir yaşam standardı sağlamak,
- Tarımda alışanların gelirlerini benzeri mesleklerdeki ile dengeli olacak şekilde bir gelir paritesine kavuşturmak, köy ve kent yaşamı arasındaki farkı kapatarak yaşam şekillerini birbirine yaklaştırmak yer alabilir.

Gıda Güvencesi

- Tarım **ülke halkının** savaşta veya ülke üzerinde politik dış baskıların olduğu dönem kadar, barışta da **karnını doyurmalıdır**.
- Özellikle **stratejik önem taşıyan besinler** kendi topraklarında üretilmeli.
- **Kendine yeterlilik oranının yüksekliği** ölçüsünde dış tehditlere karşı devletin varlığı korunmuş olur.
- Barışta da **beslenmenin dışalılara dayanması** yalnız ekonomik açıdan bir yük oluşturmakla kalmaz, dışalımların yapıldığı ülkelerdeki kötü ürün yılları, grevler, salgın hayvan hastalıkları, politik ve askeri gelişmeler **dışalımları tehlikeye sokabilir**.
- Kendine yeterlilik düzeyini artırmaya çalışmak ülkeyi kapalı ekonomi kuralına göre yönlendirmekle eş anlamlıdır. Ama ülkelerin belli ürünler için bile olsa bu yolu tutmaları, diğer ülkeleri de aynı yöntemi benimsemeye zorlamaktadır.

Gıda Güvencesi/Gıda Güvenliđi

- Tarım politikası amaçlarından en önemlisi olan "**besin arzı güvenliği/ Gıda güvencesi**" yalnız kendine yeterlilikle ilgili değildir. **Gerekirse dışalıma da giderek**, yurtiçi besin maddesi talebinin karşılanması gerektirir
- **Gıda güvenliği** ise tüketiciye kaliteli, hastalıklardan, ilaç ve gübre gibi kimyasal kalıntılardan arındırılmış gıdaların sağlanmasıdır.

Tarımın Ekonomik Gelişmeye katkısı ve Ekonomik Denge

- Tarımın ekonomiye **işgücü** katkısı
- Tarımın ekonomiye **ürün ve piyasa** katkısı
- Tarımın ekonomiye **sermaye** katkısı
- Tarımın ekonomiye **döviz** katkısı
- Tarımsal faaliyetin sürdürülmesinde **fiyat dengesi ve devlet bütçesinde denge**

İşgücü katkısı

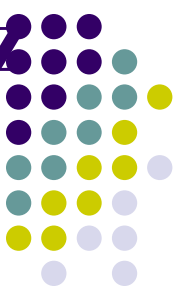
- Tarımda alışanların bir kısmınının **başka sektörlere** aktarılması
- **Bu göç deęildir**, yařanılan yer değil sektör deęiřiklięidir
- Kırsal halkın yerinde tutulması ülke savunması açısından da kale gibidir
- Kırsal halk için en önemli ilke topraklarınının korun.
- Tarımda alışanların sayısı üretim hacmini etkilemeden azaltılmalıdır
- **Göç olmadan halk yerinde kalkındırılmalıdır**

Tarımın ekonomiye ürün ve piyasa katkısı

- **Amaç** gıda ve hammadde olarak ülke ihtiyacının karşılanması
- Bu ihtiyacın yurt içi üretimden karşılanma oranı arttıkça tarımın ekonomiye katkısı da artmaktadır.
- **Tarım üreticisi** aynı zamanda tüketicidir ve bunların **satın alma gücü arttıkça diğer sektör ürünlerine talebi ve ekonomiye katkısı** artacaktır.
- **Üreticinin gelirinin** artması tüm toplumun yararınaadır

Tarımın Ekonomiye Sermaye ve Döviz Katkısı

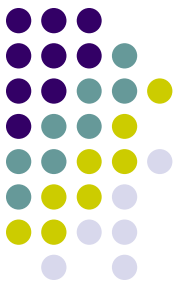
- **Sermaye katkısı:**
  - Tarım üreticilerinin tasarruf ve vergileri ekonomiye katkıdır
  - İç ticaret hadleri yoluyla da tarımdan ekonomiye para aktarılır
- **Döviz Katkısı:**
  - Tarım ürünleri ihracatı ile olur. Ancak tarım politikasının amacı döviz katkısının artırılması değil ekonomiye katkısının artırılmasıdır. Döviz katkısı burada amaç olmaktan çok bir araçtır.

Tarımsal faaliyetin sürdürülmesinde fiyat dengesi ve devlet bütçesinde denge

- Her ülke tarım sektörünü destekler
- Bu destekler ülkenin bütçesine göre yapılır
- Gelişmiş ülkeler daha çok destekler
- Ancak bu destekler akıllıca yapılmazsa para ve maliye politikası ile ilgili sorunlar yaratır.
- Mantıklı bir tarım politikası ile bütçe harcamaları disipline edilir
- Destekleme harcamaları bütçe açığı yaratmayacak şekilde olmalı
- Destekler en verimli ve ihtiyacı olan alana yapılmalı
- Tarımın desteklenmesi için katlanılan yük ekonomik dengeyi bozmamalıdır

Çevrenin Korunması ve Sürdürülebilirlik/ Toprak ve su kaynaklarının korunması

Toplumun tarım politikalarından beklentisinin karşılanması;

- Kaynakların etkin kullanımını kadar **kaynakların korunması** da önemlidir.
- Tarım **topraklarının amaç dışı kullanımına** sınırlama.
- Tarımdan kaynaklanabilecek **çevre sorunlarının** önlenmesi
- Tarımın **kaynaklar üzerindeki baskısını** azaltma
- **Çevre dostu tarım yöntemlerinin** desteklenmesi

Uluslararası Tarım Politikası

- Ulusal tarım politikası amaçlarından daha dar kapsamlı
- Hedef kitle farklı, burada devletler
- Temelde korumacılığın önlenmesine yönelik politikalar
- Ticaretin serbestleşmesi ile tüketimin ve refahın artması

Uluslararası Tarım Politikasının Amaçları

- Ülkeler arasında ticari engelleri kaldırarak **tarım ürünleri ticaretini geliştirmek** ve ticaretin yarattığı uluslararası işbölümü sayesinde rekabet de artacaktır. Dolayısıyla her ülkenin görece avantajlardan yararlanarak, ticaretini ve dolayısıyla **üretimini artırması** sağlanacaktır
- Bölge ve dünya barışı yönünden anlaşmazlık kaynağı oluşturabilecek **açlık** gibi önemli bir sorunun çözümlenmesidir.
- Üretim düzeyi düşük ülkelerde tarımsal alanda teknik bilgi ve donanımın yükseltilerek bu **ülkelerin kendine yeterlilik oranının** yükseltilmesi ve ülke kalkınmasına destek
- Çevrenin korunması